

Raadsvoorstel

Commissievergadering

Titel	:Ruimte :Meerjaren Onderhouds Plan (MOP) Openbare Verlichting (OVL) 2024-2027
Onderwerp	:Openbare Verlichting
Portefeuillehouder/Teamleider	:Jelke Nijboer – Jeroen Sikkens
Extern zaak ID (zaakcode)	:0085207462

Datum collegevergadering

2 april 2024

Voorgesteld besluit

Een goed en zorgvuldig beheer van de Openbare Verlichting te continueren en daarvoor:

1. Het Meerjaren Onderhouds Plan (MOP) Openbare verlichting (OVL) 2024-2027 vast te stellen
2. De frequenties voor vervanging van de verschillende onderdelen van de OVL, zoals beschreven in de bijlage Uitgangspunten Openbare Verlichting, vast te stellen.
3. De ontwerprichtlijnen NPR13201 van toepassing te verklaren,
4. De meest recente versie van de richtlijn Lichthinder van toepassing te verklaren,
5. De duurzaamheidsdoelen vast te stellen als uitgangspunt bij vervangingen.

Openbaar

Ja, passief via openbaar verslag

Inleiding

Voor een goed en zorgvuldig beheer van de Openbare Verlichting (OVL) is het noodzakelijk de MOP OVL 2024-2027 vast te stellen. De MOP OVL wordt iedere vijf jaar geactualiseerd en is gebaseerd op het huidige areaal van ca. 4.600 lichtpunten. Hierbij zijn alle leeftijden van de verschillende onderdelen (bijvoorbeeld lichtmasten, lampen en armaturen) geanalyseerd. Per onderdeel van de OVL geldt een bepaalde afschrijvingstermijn / technische levensduur. De afgelopen jaren zijn aan het einde van de levensduur de betreffende onderdelen vervangen.

In de voorgaande MOP periode is door de raad extra budget beschikbaar gesteld om versneld over te gaan op Ledverlichting. Door dit extra budget zijn nu alle lichtpunten Ledverlichting geworden en zijn er binnen de planperiode 2024-2027 geen grootschalige planmatige vervangingen nodig.

Argumenten

1.1 De gemeente is verantwoordelijk voor haar kapitaalgoederen

De gemeente is als beheerder Openbare Verlichting verantwoordelijk voor een goed en zorgvuldig beheer en onderhoud en moet aan kunnen tonen dat zij de redelijkerwijs noodzakelijke maatregelen heeft genomen om te voorkomen dat onnodig veel uitval van Openbare Verlichting ontstaat. Met de uitvoering van de MOP OVL 2024-2027 wordt dat gerealiseerd.

Daarnaast stelt het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dat er voor de Openbare verlichting (één van de kapitaalgoederen) een solide financieel beleid moet zijn. Ook wordt er gecontroleerd op de aanwezigheid van goed onderbouwde onderhoudsplannen zoals de Meerjaren Onderhouds Planning (MOP) OVL. Deze plannen moeten financieel verankerd zijn in de (meerjaren) begroting. Deze plannen moeten tijdig worden uitgevoerd om toekomstige hogere kosten te vermijden. Onze toezichthouder, de provincie, toetst ons vanuit het BBV op de aanwezigheid van meerjarige onderhoudsplannen en de financiële verwerking hiervan in de begroting.

1.1 Er is een verkorte MOP-periode

Doordat de vervangingen langer hebben geduurd dan verwacht(door de lange levertijden op de armaturen afronding in 2023 in plaats van 2022) wordt dit voorstel u later voorgelegd dan eerst was gepland. Met ingang van 2028 zijn er weer vervangingen noodzakelijk. Om hier een goed beeld van te hebben en de kosten goed in te kunnen schatten

wordt nu voorgesteld de MOP eerst vast te stellen tot en met 2027, een planperiode van 4 jaar in plaats van de gebruikelijke 5 jaar. In 2027 ontvangt u vroegtijdig een advies over de volgende MOP periode (2028 en verder).

2.1 Alle grote vervangingen zijn uitgevoerd.

De komende MOP periode staan er geen grote vervangingen op het programma doordat alle vervanging voor de komende jaren naar voren zijn gehaald als gevolg van het versneld overgaan naar Ledverlichting. Met ingang van 2028 staan er weer grote planmatige vervangingen gepland. Deze vervangingen zouden ook zonder de versnelling in de overgang naar Led moeten worden uitgevoerd.

Het budget is voor de komende jaren bij het huidige prijspeil toereikend om de Openbare verlichting te onderhouden. Met ingang van 2028 zal er echter weer een investering nodig zijn voor vervangingen. Een uitwerking van de financiën en de vervangingen binnen deze MOP periode is bijgevoegd als bijlage 1.

2.2 Er wordt gewerkt met een gewijzigde onderhoudsfrequentie.

Door het toepassen van LED is ook de vervangingsfrequentie gewijzigd. Reguliere conventionele verlichting moest ongeveer om de vier jaar voorzien worden van een nieuwe lamp om veel uitval te voorkomen. De huidige Ledverlichting gaat ongeveer 10 jaar mee. Een Led lamp bestaat uit minimaal acht lichtpuntjes waardoor het niet opvalt wanneer er één uitvalt; het is hierdoor ook minder storingsgevoelig. Aan het einde van de levensduur zijn niet de lichtpuntjes aan vervanging toe maar de zogeheten geïntegreerde driver (aansturing van de verlichting). De overige onderhoudsfrequenties staan in de bijlage 2 Uitgangspunten Openbare Verlichting. De onderhoudsfrequentie is bepalend voor het tijdstip waarop het onderhoud moet worden uitgevoerd.

2.3 We maken onderdeel uit van de OVEF.

Ooststellingwerf is onder andere voor de Openbare verlichting aangesloten bij Openbare Verlichting en Energie Friesland (OVEF). Deze organisatie behartigt onze belangen bij de netbeheerders (Liander en Enexis), is directievoerder voor het onderhoudscontract, draagt zorg voor het beheerpakket en ondersteunt de diverse beheerders bij de werkzaamheden en initiatieven op het gebied van Openbare Verlichting.

2.4 Storingen en onderhoud worden uitgevoerd binnen een onderhoudsbestek

Voor het herstellen van storingen en het uitvoeren van onderhoud wordt gebruik gemaakt van een onderhoudsbestek dat binnen de OVEF is aanbesteed. Dit bestek heeft een looptijd tot en met april 2025.

2.5 Installatieverantwoordelijkheid is geregeld.

Als gemeente hebben wij diverse elektrische laagspanningsinstallaties (lichtmasten, klokken, marktkasten, bruggen, enz.) in de openbare ruimte. Deze objecten vallen onder het bouwbesluit en moeten daardoor voldoen aan de zogeheten NEN1010 (Nederlands Norm). Deze norm bevat onder andere de veiligheidsbepalingen voor deze installaties. Naast het bouwbesluit speelt ook het Arbeidsomstandighedenbesluit een rol. Deze algemene eisen zijn vertaald in de NEN3140 – Bedrijfsvoeren elektrische installaties – Laagspanning.

Om aan de regelgeving te voldoen moet er een installatie-verantwoordelijke worden aangewezen. Deze verantwoordelijke stelt de benodigde procedures op waarmee aan de regelgeving wordt voldaan en bewaakt of deze worden uitgevoerd en verzorgd de inspecties.

2.6 Het energieverbruik is met meer dan 50% verlaagd

Door de versnelde overgang naar Ledverlichting is ook het energieverbruik gedaald. In bijlage 3 is het verloop in energieverbruik goed te zien. De cijfers van het vierde kwartaal 2023 zijn nog niet bekend, maar de daling zal ook voor die kwartalen doorzetten door de vervangingen die in het voorjaar van 2023 zijn gedaan. Pas aan het eind van dit jaar zal de complete impact van de vervangingen zichtbaar zijn in het verbruik.

Door het lagere energieverbruik wordt er, bij het huidige prijspeil, jaarlijks ongeveer € 60.000 aan energie minder verbruikt dan in 2018. Naast de financiële besparing is het ook zo dat de energie die niet verbruikt wordt ook niet opgewekt hoeft te worden.

3.1 We passen een lichtberekening toe voor openbare verlichting op basis van richtlijnen.

Voor het ontwerpen van de benodigde Openbare verlichting wordt er gewerkt met landelijke richtlijnen. Hierbij wordt de laatste versie van NPR13201 (Nederlandse Praktijk Richtlijn) toegepast. Op basis van deze richtlijn wordt een te hanteren verlichtingsklasse bepaald. De openbare verlichting moet voldoen aan 75% van deze verlichtingsklasse.

4.1 We passen de richtlijn lichthinder toe.

Voor het bepalen van lichthinder is de meest recente versie van de richtlijn Lichthinder (uitgave van Nederlandse Stichting Voor Verlichtingskunde, NSVV) van toepassing. Deze richtlijn geeft grenswaarden aan waaraan eventuele klachten over lichthinder kunnen worden getoetst. Als de grenswaarden niet worden overschreden is de lichtbelasting "maatschappelijk aanvaardbaar".

Kanttekeningen

1. Op het verbruik hebben we invloed op de energieprijz niet

De kosten voor de energie zijn niet meegenomen in het Meerjaren Onderhoud Plan (MOP) Openbare verlichting. De afgelopen jaren hebben de prijzen voor energie behoorlijke fluctuaties laten zien. De component energie wordt jaarlijks beoordeeld en daar waar nodig wordt de begroting voor dit onderdeel geactualiseerd.

2. Het onderhoudsbestek loopt af.

Het onderhoudsbestek dat binnen de OVEF (Openbare Verlichting en Energie Friesland) is afgesloten loopt in 2025 af. Het is niet te voorzien hoe de prijzen zich zullen ontwikkelen doordat de onderhoudsintervallen en storingsen voor LED verlichting en conventionele verlichting zo van elkaar verschillen. Het traject van de aanbesteding wordt medio 2024 opgestart.

3. Voor het behoud en aangezicht is het beter vaker te reinigen en te schilderen.

Eerder (in het kader van de heroverwegingen 2021) is door de raad besloten om de lichtmasten minder vaak te reinigen. Een vermindering van de kosten van ongeveer € 9.000,-. Momenteel worden de masten eens in de tien jaar gereinigd. Masten die in het open veld staan blijven redelijk schoon. Masten die in de schaduw staan of nabij bomen of bijvoorbeeld een drukke weg zullen er halverwege de periode al niet meer schoon uit zien. Het is voor het behoud en het aanzicht van de lichtmasten het wenselijk de lichtmasten vaker te reinigen.

Wanneer de lichtmasten vaker geschilderd worden krijgen weersinvloeden minder vat op de materialen. Hierdoor wordt corrosie voorkomen door minder afbladerende verf. Hierdoor wordt de levensduur van de lichtmasten verlengd. De huidige coatings (in de fabriek aangebrachte "verf" laag) van lichtmasten gaat minimaal 10 jaar en meestal langer mee. Het is wenselijk om de masten daarna eens per 5 jaar te schilderen. Het schilderen wordt uitgevoerd op basis van een inspectie vooraf. Alleen de meest noodzakelijke lichtmasten worden nu geschilderd.

Duurzaamheid

Binnen de Openbare Verlichting nemen we de volgende duurzaamheidsaspecten mee:

- Toegepaste armatuur moet volledig circulair zijn;
- Toepassen van een dimregime;
- Hoeveelheid licht aanpassen daar waar nodig;
- Licht waar nodig donker waar het kan;
- Levensduur verlengen door schilderen en reinigen;
- Te vervangen lichtmasten beoordelen op werkelijke verwachte levensduur.

Financiële toelichting

Het onderhoud aan de lichtmasten voor de komende jaren kan op basis van het huidige prijspeil binnen het bestaande budget worden uitgevoerd. Voor de jaren na 2027 zal er een groter budget nodig zijn door de vervangingen die dan gepland staan. De component energie wordt jaarlijks beoordeeld op basis van het dan verwachte tarief.

Publicatie voor bekendmaking

De raad heeft het Meerjaren Onderhouds Plan (MOP) Openbare verlichting (OVL) 2024-2027 vastgesteld. Hiermee staan de uitgangspunten en het onderhoud aan de Openbare verlichting voor de komende jaren vast.

Vervolg

Na vaststelling wordt uitvoering gegeven aan het plan.

Burgemeester en wethouders van Ooststellingwerf,

, secretaris

, burgemeester.

Bijlagen

1. MOP OVL 2024-2027 financiën en maatregelen.
2. Uitgangspunten Openbare verlichting
3. Vergelijking energieverbruik 2018-2023

Extern zaak ID (zaakcode) : 0085207462

De raad van de gemeente Ooststellingwerf;

nr.

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van ; 2 april 2024

gelet op het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV);

Besluit

Een goed en zorgvuldig beheer van de Openbare Verlichting te continueren en daarvoor:

1. Het Meerjaren Onderhouds Plan (MOP) Openbare verlichting (OVL) 2024-2027 vast te stellen
2. De frequenties voor vervanging van de verschillende onderdelen van de OVL, zoals beschreven in de bijlage Uitgangspunten Openbare Verlichting, vast te stellen.
3. De ontwerprichtlijnen NPR13201 van toepassing te verklaren,
4. De meest recente versie van de richtlijn Lichthinder van toepassing te verklaren,
5. De duurzaamheidsdoelen vast te stellen als uitgangspunt bij vervangingen.

Besloten in de openbare vergadering van 28 mei 2024.

, griffier.

, voorzitter.

